

علوم، اقتصادیه و اجتماعیه

مجموعه علم

هر ایک اور بشجی کوئی نشر اول نور

مؤسسی:

احمد متیب، رضا توفیق، محمد جاوید

منبر جماعت:

تمتع و برکبی: فائق تڑت . — دول مقدمہ تک سیاحت
مذہبہ لری: احمد شعیب . — سلائیک - مناسٹر دمیر یولی:
محمد جاوید . — تصنیف علوم — بعض مقدمات فلسفہ:
رضا توفیق . — تجارت بحریہ و لیانلر: احمد مختار . —
فراہہ اختلال کبیری: احمد شعیب . — نشریات و وقایع اقتصادیه:
محمد جاوید . —

مدیر و صاحب امتیازی:

محمد جاوید

نسخہ سی: ۱۰ غروش

استانہول

امپور اداره و تحریریه: باب عالی جادہ سندہ ۵۵۵۵ مطبعہ سی، نومبر ۶۶

تجارت بحریہ و لینڈ

تجارت بحریہ نك زمانہ زدہ كسب ایلدیکى اہمیت محتاج بیان و ایضاح
 دكل در . ازمنہ قدیمہ دن برى اقوام و ملل براہمیتى تقدیر ایلہ مشلردر .
 یونان قدیم جستہ جستہ بحر سفیدك اك مهم آطہ لر بنی الہ كچیر مش و مصر
 و سوریه و آفریقای شمالی سواحلى ایلہ تأسیس مناسبات تجاریہ یہ موفق
 اولمشدى . روما ، تأسسندن بر آز مدت صكرہ ، تجارت بحریہ یہ زیادہ
 اہمیت ویرمكہ باشلامشدى . رومانك مصرى ، بتون شمالی آفریقائی ،
 بحر سفیدی احاطہ ایدن ممالك سائرہ بنی ضبطہ غیر تنك بر قسمی تجارت
 بحریہ سنك تزیدینہ ویردیکى اہمیتدن ایلر و گلشدر . عربلر تكمیل بحر
 سفید حوضہ سنہ دہ كافى كور مامشاردر .

عربلرك على العموم تجارتدہ ، وعلى الخصوص تجارت بحرہدہ واصل
 اولدقلرى مرتبہ یہ ایریشمش اقوامہ آنحق زمان حاضر دہ تصادف
 اولنہ بیلور .

عربلرك ہندستان ایلہ مناسبتلرى بك اسكيدر . لیكن بو وقتلر ہندلیلر
 عربستانہ كلیلر عربلر ہندستانہ كیتزلردى . عرب مراكب بحریہ سی
 یمن سواحلدن ہندستانہ عزیزمتہ بعثت جلیلہ محمدیہ دن بر آز اول
 باشلامش ایدی .

عربلر حكومتلرنی تأسیس ایدر ایتمز بو مناسباتی بر سرعت فوق العادہ ایلہ
 توسیع ایدرك آز زمان ظرفندہ ، قروماندل ، مالاندا ، صوماترا ، سیام
 كورفزی و چینك سواحلى جنوبیہ سیلہ مبادلات تجاریہدہ بولمخہ باشلامشدر

هندستان ایله عربستان بینده اوج طریق مواصله واردی که : برنجیسی
بری دیگر ایکسی بحری ایدی . طریق بری سمرقند ، شام ، بغدادی ،
ایران و کاشمیر طریق ایله هندستانه ربط ایدیوردی . طرق بحریه بصره
کورفزی داخلنده کی سیرافریلار و یا بحر احمر ساحلنده بولان عدن
وسائر لیانلر ایله هندستان لیانلری بینده ایدی . بغداد و جوارنده بولان
شهرلردن هندستانه و هندستاندن بو شهرلره کلوب و کیدن اشیای تجاریه ،
بصره کورفزی لیانلرنده اجمال و اخراج اولنیور ، سوریه ساحلنده
بولان شهرلره مصردن هندستانه کلوب سوریه سواحلنه و حتی اوروپا
ارسال قلان اشیای تجاریه ایچون عدن لیانی ، آنتره پووظیفه سنی ایفا
ایدیوردی . بو طرق مختلفه واسطه سیله مبادله اولان اشیا پک متنوع
و کثیردی .

مثلا عدنده هندستان و چینک آوانی زجاجیه سی و اخشاب قیتدار
و ایپکی ، کاشمیرک قماشلری ، مصر و حبشستانک فیل دیشی و آنتون
توزلری ایله مبادله ایدیوردی .

عربلرک ، هندیلر و ساطیلر چین ایله اولان مناسبتلری ظهور اسلامدن
پک اسکیدر . لکن بلا واسطه مناسبتلری ، حکومت عربیه نک تأسندن
صکریه باشلامشدره هندستان ایله اولدینی کی چین ایله ده طرق متعدده
مواصله واردی .

چینه اشیای تجاریه نقل ایدن کیلر ، یا عربستان سواحلندن و یا بصره
کورفزی لیانلردن حرکت ایدیور و چینک سواحل جنوبیه سنده بولان
لیانلره کیدیورلردی .

خلفای عباسیه ایله چین فففورلرینک بربرلرینه کوندردکلری سفرانک
راپورلردن اکلاشدیغنه کوره عربلره چینیلر نیتنده کی مناسبات ، همان

دائمی دینه جك قدر كشيودی، عربلر، چین ایله اولان مناسبات تجاریه لرنده طریق بری یی ترجیح ایلدکلری آثار باقیه دن اكلاشلمقده در. چیندن کلن اشیای تجاریه، اكلثیا برا سمرقنده و اورادن حلب واسطه سیله سوریه شهرلینه کوندریلوردی.

عربلرک چینه کوندردکلری اشیای تجاریه میاننده ارسلانلرده موجود ایدی. بر ارسلان بعضاً اوتوز بیک پارچه قاش ایله مبادله اولنوردی. چینه کوندریلن سائر اشیانک باشلیکلری احجار قیمدار، مرجان، عرب آنلری، یوکل قاشلر و وندیكك آل کتکلی در. چیندن بوتلره مقابل ساتن قاشلری، اوانی زجاجیه، چای و مستحضرات مختلفه اسپنجاریه آلتیوردی.

ایوم موجود اولان سیاحت نامه لر و طرفین سفراسنک راپورلری اولسه بیله عربلره چینلیرک مناسباتنک درجه سی آکلامق ایچون چینده الی میلیونه قریب و یالکز پکین شهرنده یوزبیک قدر مسلمان اولدیقنی بیلیمک کافیدر. عربلر؛ آفریقا قطعه سنک اکثر جهاتنده متمکن اقوام ایله ده تأسیس مناسبات تجاریه یه موافق اولشلردر. مغرب عربلری، آفریقانک اقصادی غریبنده بولان اقوام ایله؛ مصر عربلری ایسه افریقای مرکزی و شرقیده بولان اقوام ایله مناسبات تجاریه ده بولنیورلدی.

عرب مدنیتی اک زیاده تدقیق ایدن عالم مشهور «سهدیو» نك افاده سنه نظراً عربلر ابتدا افریقانک سواحل شمالیه سی تعقیب ایدرک «باب المندب» بوغازینه قدر ککشلر وبالا خره جسته جسته قافرستانه کیرمشلر و بوراده براوا، مونبازا، موزامبیک، سوفالا و ماغادوقصو شهرلرنی تأسیس ایله مشلردر. عربلرک آفریقا اقوامی اوزرنده کی مادی و معنوی نفوذ و تأثیرلری پک زیاده در. زمانمزه آفریقانی زیارت ایدن بتون

سیاحین اجنبیه عربلرک، آفریقا اقوامنی کرک جسماً و کرک اخلاقاً و فکرآ ایلر و بر مرتبه یه ایصال ایلمش اولدقلرینی تصدیق ایلمکده درلر .

عربلر آوروپا ایله دخی مدت مدیده مناسبات تجاریه و فکریه ده بولنشلردر . بومناسبات، اوج طریق واسطه سیله جریان ایتشدرد . بویوللرک برنجیسی پیره نه طاغلری، ایکنجیسی بحر سفید، اوچنجیسی وولغا نهری جریانی تعقیباً روسیه در . اندلس عربلری، ایکی اولکی، شرق عربلری صوکنجی یولی تعقیب ایلمه شلردر . لکن مناسبات تجاریه نك قسم کلیسی بحر سفید واسطه سیله اجرا قلمشدر .

بحر سفیده حاکم اولان عربلر، آوروپا آفریقانك بتون لیمانلرینه پاموق، صافران، کاغد، غرناطه ایملری، قرطبه سختیانلری، طلیطله چلیکلری کی معمولات و مصنوعاتنی کوندرمکله باشلامشلردر؛ شام، بغداد، سمرقند و طهران تاجرلری تفلیسده اجتماع ایله آستراقان و بلغار شهرلرنده بولنان اسکی روس بلغارلری واسطه سیله آوروپانك حوالی شمالیه سیله مبادلات تجاریه ده بولنیورلردی . ازمئه اخیرده میدان چیقاریلان یوزلرجه عرب سکهلرندن عربلرک، بالطق دکنده بولنان آطهلر و فنلانیه و دانیمارقه سکهنه سی ایلمده مناسبات تجاریه ده بولندقلری آکلاشلشدر . عربلرک آوروپای شمالیدن آلدقلری مواد، کورک و قالای، حوالی مذکوریه کوندردکلری مواد ایسه قاش، خالی، کوش اوانی و مجوهراتندن عبارتدی .

وولغا نهری منصبندن بالطق دکنری سواحله قدر بتون روسیه ده کثرتله بولنان عرب سکهلرینك تاریخلرندن، عربلرک روسیه ایله مناسبات تجاریلرینك خلفای راشدین زماننده باشلایوب درت یوز سنه قدر دوام ایتدیکی آکلاشلقده در . عربلرک فعالیت تجاریه لری اون ایکنجی عصر

میلادی به قدر دوام ایله مشدر. عربلرک صلابت دینه لری نه درجه متین ایسه تعصبدن او قدر آزاده اولدقلرندن سکن عصر دوام ایدن موجودیت سیاسی لری اناسنده دنیانک هانکی نقطه سنه کیتشار وهره نیکی قوم ایله تأسیس مناسبات ایله مشلر سه کندی دین وعادت لری جبراً و کرهاً قبول ایتدیرمه چالیشماش وبالعکس دین وعادات محایه به رعایت ایله مشلردر. بوسایه ده هر تره به کیتشار سه اورا اها لیبی آز برمدت صکره، فوج فوج دین اسلام ایله تدین، اخلاق عربیه ایله تخلقه باشلامش وعادات عربیه نك نزاهت و زاکتی، بتون بواقوامک تهذیب و تعالیسنه خدمت ایله مشدر.

عربلردن صکره تجارت بحریه ده اک ایلرو کیدن قوم ونیدیکیلر اولمشدر. تجارت بحریه عالم ابی برمدت بونلرک التده قالمش ووندیک سفان تجارتیه سی، دنیانک بتون لیمانلرینه اوروپانک ممولات و مصنوعاتی و بولیمانلردن یوکتدیکی اشیای مختلفه بی ونیدیکه نقل ایدرک ونیدیک کتدجه زنکینشمه سنه وجهانک اک قوتلی بر دولتی حاله کلمسه باعث اولمشدر. ونیدیکیلردن صکره اک زیاده اسپانیوللر تجارت بحریه ده ایلرو کتمش و بواننده آمریکا دخی کشف اولندیغدن آمریقانک قمم اعظمی اسپانیوللرک الله چکمشدر.

اسپانیانک ایکنجی فیلیپ زماننده کی شوکت و اقبالی، بالخاصه آمریقا ایله تجارتدن دولای مملکته آقوب بریکن آلتونلر سایه سننده در. اسپانیوللردن صکره هوللانده لیلر ودانیمارقه لیلر تجارت بحریه بی ایلرو کتورمش وهوللانده لیلر آنحق بوسایه ده هوللانده مستلکاتی تشکیل ایدن جاوه وسارینه اله کچیرمشدر.

بوندن صکره انکلینزله فرانسلر تجارت بحریه اهمیت ویرمه باشلامشله فرانسلر مالک عثمانیه اسکله لریله تجارتی پک ایلرو کتورمش

وهندستانی قسماً و شمالی آمریقا ده قنادانی تماماً قبضه نصرفلرینه کچیر مشلر سده انکلیزلر خلقه دهها فعال ودها متشبت اولدقلرندن فرانسزلره مجادلات داءمهده بولنهرق نهایت هندستانی، قنادانی فرانسزلردن و آمریقا ده بولنان دیکر بر جوق قطعاتی اسپانیولردن آلهرق تجارت بحریه عالمی همان همان ید انحصارلرینه آملشدر . انکلتزه نك عصر سابقك ابتدا سندیری کتدکجه تزايد ایدن شوکت و مکتی، آنحق تجارت بحریه سی سایه سنده در . عالمده یقین و قتلره قدر بوساحدهده انکلتزه یه موفقیتله رقابت ایده جك هیچ بر ملت و دولت موجود دکل ایکن عصر اخیرك نصف اخیرنده آمریقاییلر ، فرانسه ایله محاربه غالبه سندن بری آلمانلر ، صوگ زمانلرده ژاپونیاییلر ، تجارت بحریه یه اهمیت ویرمکه ، سفن تجاریه لری تزیید ایله تجارت بحریه مالک بر قسمنی الله ایله مک ایچون چالیشغه باشلامشدر .

بوندن یارم عصر اول ایکنجی درجه یی اشغال ایلان فرانسزلر ، ایوم بوقوملرک رقابتلری تاثیر یله دردنجی درجه یه دو شملدر .

تجارت بحریه ده ایلرو کیده نلک ایچون اك لازم اولان شمللردن بری و بلکه برنجیسی مدنیت حاضره غربیه نك ایجاد و ابداع ایلدیکی کافه آلات و ادواتی حاوی مکمل لیانلر تأسیسی قضیه سیدر . ممالک غربیه ده موجود لیانلری و بونلرک تابع بولندقلری اشکال اداره یی تدقیق و ایضاح ایله دکلن صکره مملکتزده موجود لیانلردن و بونلرک نه صورته نه کی شرائط دائره سنده انشا ایدلکلرندن ودها تره لرده لیانلر احداثه لزوم اولدیفندن بحث ایده جکز .

تجارت بحریه عالمده ، برنجیلیکی اولدنبری حائر اولان انکلتزه ده لیانلرک اداره سی خصوصنده يك واسع بر عدم مرکزیت موجوددر . وهان هر لیانك اداره سی مختلف شرائطه تابعدر .

انگلترده ، دولت ، اسکی دره بکک اصوله امتثالاً قرالی ، بتون مالکک حکمدار وصاحبی عد ایلر . لکن بوقطعاتک امر تصرف و اداره سی پارلمنتویه عائد و راجعدر و بواساس محافظه اولنقله برابر مملکتک اداره اقتصادیه سی حکومت محلیه یه ترك و حواله ایدلمشدر . انگلتره لیمانلرینک اکثریسی منافع تجاریه محلیه سی محافظه ایچون تشکل ایدن وصف قانونییه سی حائز بولنان هیأت مخصوصه طرفندن اداره اولنقلدهدر . بوهیآنده ایکی قسم اعضا وارددر . برنجیسی : اعضای منتخبه ؛ ایکنجیسی : اعضای طبیعیه در . اعضای منتخبه شهرده اصحاب املاکدن اولان ، لیمانه کوره متخالف بعض شرائطی حائز بولنان ذوات میانندن ، شهرک تجار و کھی صاحبلی طرفندن انتخاب اولنور .

اعضای طبیعیه ایسه ، حکومت محلیه و یا مرکزیه نك مرخصلی در . بتون انگلترده آنجق قرق قدر لیمان بلدیله طرفندن اداره اولنقلدهدر که بولنر میاننده حائز اهمیت اولهرق آنجق « بریستول » لیمانی وارددر .

شرکات تجاریه نك ، برچوق انگلیز لیمانلرنده غایت جسم دوقلری وارددر . بولنرک عددی محدود ایسه ده همان کافه سی پک مهمدر . بولنرک حق تصرفی لیمانک بتون اقسامنه شامل اولیوب آنجق کندی دوقلرینه منحصردر . لکن بودوqlر فرانسه ده اولدینی کبی یالکز اشیا وضعه مخصوص مغازه لردن عبارت اولیوب بتون آلات و ادواتی حاوی حوضلر و ریختملر و مغازه لردن مرکبدر . مثلاً قارذیف لیمانی مدت مدیده « لوردبوت » ک عهده تصرفده بولندینی حالده ۱۸۸۸ سنه سنده آنونیم بر شرکت طرفندن صا تون آلمشدر . مختلف شمدوqlر قومپانیه لری ده لیمانلر و دوqlره مالکدرلر .

انکلتزه حکومتک ده طوغریدن طوغری به اداره ایله دیکی لیانلر وارسه ده بونلرک عددی غایت محدود و اهمیتلری ایکنجی درجه در .

انکلتزه لیانلرینه صاحب اولان هیأت و شرکت خصوصیه ، بولیانلرک تماماً مالک و متصرفی دکدرلر . لیانلری انشا ایله جککری اراضی بی اشترا ایله مدن اول ، شرکتی تشکیل ایچون پارلمنتودن مأذونیت آلمغه مجبوردرلر پارلمنتو مأذونیت قراری ایله برابر لیانک ایشلمه شرائطی ده تعیین ایدر .

لیانلره مالک اولان هیأت ویا اشخاص پارلمنتونک تعیین ایله دیکی شرائطدن ماعدا لیانک حال مکملیتده بولمسی وایجاب ایدر سه توسیعی ، والحاصل لیانی امثالی لیانلرک درجه مکملیتده ایصال ایچون انکلیزلرک تعیری وجهله « بحق و موافق » اولان هرکونا عملیاتی اجرایه مجبوردرلر . حتی هانکی علاقه دار بر شخصک لیانده بعض تعدیلات اجراسی طلب ایلسی اوزربنه محاکم ، لیانه مالک اولان هیأت ویا شخصی مدعی نک طلب ایله دیکی تعدیلات واصلاتی ایفایه مجبور ایده بیایر .

انکلتزه ده پارلمنتو ، لیانلردن آله حق رسوم مختلفه نک حد اعظمیسی تعیین ایله مش اولدیقدن لیانلره صاحب اولان هیأت و اشخاص ، بوحدی تجاوز ایله مامک شرطیه منفعتلرینه و احتیاجات و شرائط محلیه به موافق کوردکری مقدارده رسملر تعیین ایدرلر . دولت لیانلرک کرک صورت و طرز انشاسنه و کرک اداره مالیه سنه هیچ بوجه ایله نه مداخله نه ده نظارت ایتمز . لکن لیان اداره لرینه ده هیچ بر صورتله ده معاونت ایله مدیکی کبی عقد ایلدکری استقراضلری ده تحت کفالتنه آماز . یالکز بعض دفعه حکومت بونلره آنجق خصوصی بانقه لرک شرائطی دأره سنده و تأمینات کافییه مقابلنده اقراضانده بولنور . لیانلرک وارداتی ، تجارت و سیروسفر محلییه ایفا ایله دکری خدمات مختلفه به مقابل ، جبات ایله دکری رسومدن

عبارتدر . کیملرک یولنی تنویر ایدن فزار ، قناده خط حرکتی تعیین ایدن اشارتلر ، زنجیرلرینی زبط ایله دکلی شماندیره لر ، طاقه نك صوبنی ویرن چشمه ، ریجیملر اوزرنده بولان احتمال واثقاله مخصوص آلات وادوات مکمله ایچون اجرت آنور . بتون بواحرتلر پارلمتو طرفندن تعیین اولنان حد اعظمی بی تجاوز ایله مامک شرطیله هر لیانه کوره تبدل ایلر و بورسوم انکلیز تجارت بحریه سنی و سیرسفائی ، رقبای اجنبیه قارشى فوق العاده تسهیل ایله جک برصورت عملیه ده تعیین اولمشدر .

اکر ایش ، فائده لی ظهور ایدر و حسن اداره اولنورسه نه اعلا ، حکومت نه قدر چوق حاصلات صافیة قالیرسه هیأت وشرکاته بر اقبیر . طالبسزلک ویا سوء اداره یوزندن ایشده موفقیت حاصل اولنرسه محاکم در عقب افلاسه حکم ایلر . مع هذا انکلیز لیمانلرینک اکثریت عظیمه سی لیانک ایشتمه مصارفنی قیامغه و علاقه داران طرفندن زمان زمان طلب اولنان اصلاحات و توسیعاتی اجرایه و حصه دارانه مهم تمتعات و بر مکه و احتیاط آقپه سی آیرمغه کافی مقدارده حاصلاته مالیکدر .

اینگلتره دن آلمانیا یه و هوللاندیه کچلیرسه حکومت مرکزیه نك مداخله سنی ده آ آزمائش کوریرز . بوملککلرده لیمانلری انشا و اداره ایلیان دوغریدن دوغری یه شهرلردر .

بوشکل ، هانسه آتیق لینی نامیله عصر لرجه اوروپای شمالینک بتون تجارتی تحت انحصاره آلان مستقل و متحد شهرلرک اصول اداره سندن اقتباس ایدلمشدر . آلمانیا ده هامبورغ و برهم هوللاندیه ده روتردام و آمستردام بلدیله طرفندن اداره اولنان لیمانلرک اک مهمیدر . مع هذا آلمانیا لیمانلریه هوللاندیه لیمانلری بیننده اساس اعتباریله مهم لکن فروغاته حسن اولنمان بفرق موجودر . هامبورغله برهم برر شهر اولمغه برابر

استقلال سیاسی به مالک بر حکومتداری ؛ حالیکه روتردام ایله آمستردام ،
برر ناحیه در . هامبورگ و برمهده من القدیم موجود اولان وایش آدمیری
و تجارتلر و کمی صاحبزندان مرکب اولوب اداری و سیاسی صفاتی حائر
بولان هیئت اعیان بر مرخص دائمی واسطه سیله لیانی اداره ایدر .
بومرخص ، نوعاً لایتعزل بر نافع ناظریدر . بوشراط داخلنده اداره
اولان بر لیانک ، نه کی تر قیانه مصدر اوله جقی تأمل قولایدر ؛ خصوصیه
هیئت اداره نك زمانمزد سیر سفائن و تجارتك لزوم کوستردیکی هر نوع
اصلاحات و توسیعاتی منتظماً اجرا ایچون هیچ بر مصرفدن چکندیکی ده
نظر دقته آلنیرسه هامبورگ و برمه لیانلرنك درجه مکملیتی آکلاشیلیر .
یالکزه هامبورگ شهری ، قرق سنه دن بری لیان ایچون یگر می بش میلیون
لیرا صرف ایشدر . بوشهرلرده لیانلرك بودجه حکومت بودجه سنك
بر جزیدر . بویکی شهرده ، لیان رسوم مختلفه سی مصارفاته کافی کلنرسه
آچیقی ، شهر بودجه سندن آلتان پاره ایله قیاتیلر ، حتی بر مرده واردات
شخصیه نك یوزده اوچی مقدارنده بر لیان ویرکوسی واردر .

هولالانده نك ایکی بیوک لیاننك اداره سی ، ناحیه مجلسنه عائددر .
بولیانلرده حوضله و ریختیماره متعلق امور ، استیفا اولنه جق
رسومك مقداری قرال طرفندن تصدیق اولنقی شرطیه ، ناحیه مجلسی
طرفندن اداره و تعیین اولنور . آمستردامده لیان عملیانی ، نافع نظارتی
وکیلنك ، روتردامده ، نافع نظارتی دائمی قومیسوونك نظارتی آلتده در .
روتردامده ، لیان بودجه سی ناحیه بودجه سنه داخلدر . آمستردامده
ایسه ، لیان مصارفه قارشواق اولقی اوزره واردات اوزرینه برویرکو
طرح اولنشددر .

بلجیقاد لیانلرك اداره سی دها آز مستقل و حکومتك حق مداخله

ونظارتك دها واسعدر . مع هذا ، بوحق بتون لیمانلرده عینی درجه ده دكلدر . خصوصیه آنه رس لیمانده نسبة اهمیتسزدر . اسقوط نهرینك ریختیملری حکومتك مالی اولدیغندن محاقظه سی و امور ضابطه سنك ایفاسی حکومت عائد ایه ده حوضلك مصارف انشائییه سنك بك جزئی بر قسسی حکومت طرفندن تسویه اولدیغندن لیمانك هیئت عمومییه سی ناحیه نك مالی در . ایشلته امور بنه متدائر کافه وظائف ، بلدییه عائددر . لیمان اداره سی ، شهر امینی ایله بش بلدییه اعضاسندن مرکب بر قومسیونه مودوعدر . تجارت و مالیه و نافعہ نظارتلری مرخصلری بوقومسیونك اعضای طبیعه سنندندر . آنونیم بر شرکت طرفندن انشا اولتان « زه بورغ » لیمانده حکومتك حق مداخله سی آنورسندن زیاده در . حکومت بولیمانك ، مصارف انشائییه سنك قسم اعظمی تسویه ایله دیکندن اوتوز سنه صکره اشترا ایلیه یلك حقى محافظه ایله مشدر . بولیمانك اداره سی شرکت مجلس اداره سنك النده در . لیکن مجلس اداره حکومتك مساعده سی استحصال ایله مامکسزین مقاوله نامه یه مربوط تعرفه ده تعدیلات اجرا ایده مز . ایضاحات مسروده دن آکلاشدینی وجه ایله بلجیقاده دخی لیمانلر تشبث شخصی یه ترك اولمش و حکومتك مداخله سی ممکن اولدینی قدر تحدید ایدلشدر .

من القديم لیمان انشا آئنده مرکزیت اصولی جاری اولان ایٹالیا و اسپانیا حکومتلری ده اون طقوزنجی عصرک نصف اخیرنده ، رفته رفته عدم مرکزیت اصوله طوغری یورومشاردر . اسپانیاده ۱۸۷۰ تاریخه قدر فرانسه ده اولدینی وجه ایله لیمانلری حکومت انشا ایلیوردی . بارسلون لیمانك اداره سی ۱۸۶۵ تاریخه قدر حکومتك النده ایدی تاریخ مذکورده لیمانك احتیاجاتی تماماً تسویه ایلیه میان حکومت لیمانك اداره سی محلی بر قومسیونه تودیع ایله مشدر . ۱۸۷۰ سنه سی تموزینك ابتدا سنده ایضای

وظیفه به باشلایان بو قومیسون بارسلون لیائی ، کافه احتیاجاته کافی برحال مکملته ایصال ایشدر . الیوم اسپانیده لیانلر ، ایکی صنفه آیرلشدر . برنجی قسم : بارسلون بیلواو ، والانس کی اسپانیانک الهمهم لیانلرندن مرکبدرکه بونلر ولایت مجلس عمومی ، بلدیہ مجلسی ، محلی تاجر وکی صاحبیری طرفدن منتخب اعضا ایله بحریه و نافعہ ناظرلری طرفدن تعیین اولنان مرخصلردن مرکب برقومیسون واسطه سیله اداره اولنمخده در . ایکنجی صنف لیانلر طوغریدن طوغریه حکومتک تحت اداره و نظارتنده در .

ایتالیاده ، ۱۸۸۵ تاریخی قانون موجبجه لیانلر ملی و منطقه وی و محلی نامرلیه اوج صنفه آیرلش و هر بر صنف لیانک مصارف انشایه سندن نه مقدرینی حکومتک ویره چکی تعیین اولنمخدر . ۱۹۰۳ سنه سی شباطنک اون ایکسنده ، پارلمنتو طرفدن تصدیق اولنان قانون موجبجه «جنوره» لیاننک اداره و ایشلته اموری بولیانک مصارف انشایه سنه اشتراک ایلان نظارات و ولایات مرخصلردن مرکب برسندیه تریک وحواله ایدلشدر . بوسندیه آلتش سنه مدته تشکیل قلمشدر . لیانک خصوصی بودجه سی واردر . بودجه حکومتک ولیاندن استفاده ایدن جوار ولایتلرک تسویه ایله دکری مبالغ و لیان و قنار و سائر رسومندن مرکبدر . حکومت سنوی برمیليون لیرا معاونته بولنور . بوندن بشقه لیانک ادخالات و اخراجاتی بش میلیون طونیلاته نی مجاوز ایلر سه هلالی بیک طونیلاته ایچون اون بیک لیرا ضم ایله مکی تعهد ایله مشدر .

بوسندیه ایشلته مصارفی تسویه ایلانی توسیع ، آلات و ادواتی تزئیده ، ریختیملر اوزرنده کی خطوط حدیدییه تمید ایله مکه صلاحیت کامله سی واردر . لکن سندیهنک رئیس حکومت طرفدن تعیین ایدیلور .

سندیه معاملات جاریه نك اداره سنی آلتی منتخب اعضادن مرکب بر قومیه تودیع ایلر . واردات کفایت ایله مزسه مجلس مبعوثانك قرارینی استحصاله مجبور اولقسزین یالکیز شورای دواتك تصویبی ایله ایستدیکی قدر استقرار ایتمه حتی واردر . بوقیل تکلیفاته نافع ناظری اوچ آی ظرفده جواب ویرمه مجبوردر . بومدت ایچنده جواب ویرماسی قبولی تضمین ایلدیکندن بوقید لیانك حسن اداره سنی سکنه دار ایله جك تأخرانك اوکنی آمشدر . فرانسه لیمانلرک اداره سنی اصول مرکزیه تابعدر . فرانسه نك تکمیل لیمانلری طوغریدن طوغرییه حکومتك ید اداره سندهدر .

برنجی ناپولیونك نسقوطی ودول متفقه ایله صلح و مسالمتك تأسس و تقررینی متعاقب حکومت لیمانلرک اداره سنی تنظیم و تنسیقه قرار ویرمشدر . او وقت وسائط نقلیه بریه ایله بحریه بپتنده بر مشاهبت ظن و تصور اوله رق ۱۸۱۱ قانونه توفیقاً فرانسز لیمانلرینك انشا و اداره سنی حکومته تخصیص و حواله ایلدی . بواصول آلتش سنه بلا تعدیل تطبیق بومدت ظرفده خزینة دولتدن بش یوز آلتش میلیون فرانق صرف ایلدیشدر . بومبلغ آلتش سنه یه تقسیم اولدینی حالده هر سنه یه آنجق طقوز میلیون فرانق اصابت ایله دیکی و فرانسه ده بیوک و کوچك ایکی یوز لیان موجود اولدینی نظر دفته آلیرسه جدی برشی یاییله مامش اوله جنی آکلاشیلیر . مع هذا بوزمان مراکب بحریه صوکیمی آزیلکن کیلرندن عبارت اولدیفندن بواصولدن يك بیوک ضرر کورلماشدر . لکن ازمئه اخیرده سفن تجاریه کیتدکجه تکمل ایدرک الیوم اوچ ، درت ، بش ، حتی اون بیك طونیلاته لق جسیم نقلیه سفائی انشا ایلدیکندن و بین الملل رقابت تجاریه کسب شدت ایدوب بوجسیم کیلرک برمدت جزئیده تحمیل و تخلیه سی لزومی آرتدیفندن احتیاجات حاضرده کافی بیوک ، مکمل لیمانلر

انسانی بر لزوم مبرم حائله گشدر . تجارت بحریه شرائط و احتیاجاتك
 بوصورتله دكیشسی اوزرینه فرانسه حكومتك، عموم لیانلر ایچون هر سنه
 عمومی بودجهیه ادخال ایلدیکی مبلغی باشلیجه لیانلرك توسیع و تکمیلنه
 تخصیص ایلسی ایجاب ایلرکن اسکی اصول وعادته بتون بتون مخالف اولان
 بوصورتی اختیاره جسارت اولنه مامشدر . لکن فرانسهك بالعموم لیانلری
 ایچون اسکی مقدار صرفاتی محافظه ایله برابر یکی احتیاجات ایچون بودجهیه
 مبالغ کثیره ضمه ده امکان اولمديغندن حكومت ۱۸۷۵ سنه سی ۱۴ کانون
 اولی قانونی ایله علاقه دارانك یعنی بلدیهرلك و تجارت اوطله لرینك معاونتی
 قبول ایله مشدر . بومعاونت ، بلدیهرلك و تجارت اوطله لرینك بالآخره
 جسته جسته اعاده و تسویه اولنق اوزره حكومته اقراضاتده برولمندن
 عبارت ایدی . لکن بوقانون لیانلرك اصول اداره سنی تبدیل و تعدیل
 ایله میوردی . چونکه لیانلرك مصارف و وارداتی اولکی کبی دولت
 بودجه سنك مصارف و وارداتی قسمنده ابتقا اولنمشیدی .

فرانسه ده لیانلرك اداره سی خصوصینده عدم مرکزیت اصولنه
 طوغری ایلك خفیف خطوه ۱۸۷۹ ده فره سینه لایحه سنك قبولیله
 آتیشدر . بولایحه نك مواد اساسیه سنی لیانلرك اصلاحی ایچون بش
 یوزمیلیون فرانق صرفی، لکن بومصارفك برقسنك بالآخره اعادو تسویه
 اولنماق اوزره علاقه داران طرفندن تسویه اولنمی تشکیل ایدر . حكومت
 بوصورتله مصارف توسیعیه و تکمیلیه اشتراك ایلان علاقه دارانك
 قداکارلقلرینه و صرف ایلیه جکی مبالغه مقابل بعض لیان رسومنك بونر
 طرفندن جباتنه مساعد ایلوردی . بولایحه نك پارلمنتو طرفندن قبولدنبری
 علاقه دارانك یکیدن انشا اولنه جق ویا توسیع و تکمیل ایدیله جك لیانلر
 مصارفك نصفی و بو انشاآت و توسیعات مصارفی کشف اولده تحقق ایدن

درجه‌نی کچرسه بوفضله‌نی ده علاقه‌دارانک تسویه ایله ملری تعامل حکمه کیردیکندن ایوم بو قیل انشات و توسیعات مصارفک یوزده یتیشی علاقه داران ، متباقیسی حکومت طرفندن ویرلکده در . مع هذا لیمانلرک اداره‌سی ، ایشتمه اموری منحصراً حکومت عائددر .

بواصولک ، ضررتی ایسه فرانسز لیمانلرینک اجنبی رقیبلرینک ازهرجهت مادیوننده قالمسیله ثابتدر .

۱۹۰۵ سنه‌سی نیشانک اوچنده هیئت اعیانده لیمانلره دائر جریان ایدن مهم مذاکره ائسانده موسیو لاقور غراندمه‌زون بوشکل اداره‌نک مضراتی اثبات ایچون سرد ادله ایلرکن شو سوزلری سویله مشدر :

« افندیلر ! پارلمنتو طرفندن بر قانون مخصوص ایله مبرمیت و مستعجلیتی »
 « قبول و تصدیق اولنان بعض انشات و قتیله اجرا اولنه‌میور . چونکه »
 « هر سنه بودجه‌نک مذاکره‌سی ائسانده باشلامش اولان بوقیل »
 « انشات یکیدن بحث و مذاکره اولنیور و بودجه‌نک توازنه مدار اولوق »
 « اوزره بوانشات ایچون اولجه تخصیص اولوب سنه‌لره تقسیم اولنمش »
 « اولان قره‌دی کاه تنقیص ، کاه تأجیل ایدیلنیور و بو صورتیه انشاتک »
 « اکمال و اتمامی سنه‌دن سنه‌یه قالنیور »

بواسبابه‌نی ایوم علاقه‌داران حکومت سائرده تطبیق اولنوب نتایج مفیده عملیه‌سی کوریلان عدم مرکزیت اصولنک قبولی طلب ایلر ؛ لکن حکومت ۲۷ تموز ۱۸۷۰ قانونی موجبیه : « مصارفی باتماماً یا قسماً حکومت طرفندن تسویه اولنه‌جق انشات نافعیه ، بر قانون مخصوص ایله قبول و تصدیق و بوانشات ایچون حکومتک تسویه ایلیه‌جکی مبلغ ، بودجه‌یه ادخال اولنمدهن اجرا قلنه‌میه‌جنی و مصارفک بر قسمی حکومت طرفندن تسویه اولنان انشات نافعیه‌نک حکومتک نظارت و اداره‌سی آلتده بولنمش » لازم کله‌جکندن بحث ایله

بوتطلب معقولى قبول ايله مامكده اصرار ايلبور ، فرانسه ليمانلى ده
احتياجات حاضره ني تأمينه غير مساعد و فرانسه تجارت بحريه سنك ترقيسنه حائل
برحاله قالبور .

ملكتمزده ليمانلرك انشاسى شركات خصوصيه بر اقليمشدر .
سواحل مدينه عثمانيه ده سولت و آزمصرفله ليمان انشاسنه الويريشلى
يك چوق طبيعى مرسالر موجود ايكن قواعد و شرائط فينه حاضره .
توفيقاً انشا قلمش ليمانلر يمز يك آزدور . بحرسياه ، مرمرة ، اطهر دكزى
بحر سفيد ، بحر احمر و بصره كور فزى كې ديانك ائمههم البحارنده آنجق
سكز ليمانز واردركه بولرده : اركلې ، استانبول ، حيدر پاشا ، ازميز ،
سلانيك ، ساقيز ، بيروت ، حيفا ليمانلريدور .

بحر سياه سواحلك همان نشى عثمانلى النكاسى تشكىل ايلديكى حالده
آنجق اركلې جوارنده زونقولداق موقعنده بر ليمانز واردركه بوده كوچك
وپك فنا بر حالده در . اساساً بولچان كمور معدنلى ايچون انشا ايدلمشدر .
تقليه كيرلر يك دخوانه مساعد دكلدر . ليمانك امتيازى بحريه نظارتى
معمارى يانقوبكه ويرلمش ؛ صاحب امتياز ليمانى و سائر حقوقى
عثمانلى بانقدهسى طرفندن تشكىل اولنان عثمانلى آنونيم شركته دور ايله مشدر .
سرمايه يي فرانسلر و ير مشدر . اخيراً شركتك حصه سندات و تحويلاتنك
همان كافه سنى شيندوفرلر رئيسى مؤسس و مديرى قونت و يتالى نامنده
بزات صاتون آلمشدر . بوسرمايه دارك اركلې حواليسنده بولنان ديكر معادنى ده
جسته جسته اسحبابى يندن آلهرق جسيم بر شركت تشكىلى نيتنده اولدينى
مرويدر . باخصوص زونقولداق ليمانى امتياز شرائطى مياننده اركلې
حواليسنده بولنان مختلف مراکز مدينه يي مذكور ليمانه شيندوفرلر
ايله ربط ايله ملك حتى ده موجود اولديقندن بو شرطى مومى ايله موسيسو

ویتالی سار معدنچیلره قارشى بر آلت تضيق اوله رق استعمال ايله جكي وديكر اوجاق اصحابنك كمولرينى نقل وليمانده كيلره احوال واركانى خصوصارنده مشكلات احدائى صورتيه ديكر معدنچيلرى اوجاقلرينى صاتمغه مجبور ايمكه چاليشه جنى سويلينيور . چكن سنه دنبرى برطرفدن موسيو ویتالینك دولته مقاوله نامه احكامنه رعایت اولنديقى ایلرو سورهرک عظیم بر مقدارده تضمینات طلبنه قیام و بو طلب فاخشی قبول ایتدیره بلك ایچون منسوب بولنديقى سفارتك حمایه و مداخله سنی استحصاله اهتمام ايله سى وديكر طرفدن ارکلى حوضه سنده معدن اوجاقلرينه صاحب اولان یوزلرجه کیمسه نك مومی اليك حرکات حقوق تنکناهی علیه نه بحق تظلمات و شکایانده بر دوام بولغسیله بو ایش آرتق دولت ایچون حلی مشکل برغانه شکلی اکتساب ايله مشدر .

استانبول لیمانی دنیانك اك مستقنا برمر ساسیدر . شهر مركز وضعیت طبعیه سى اوفق بر همتله بك مكمل بر لیمان میدانه كتیرلمسینه مساعددر . ادخالات و اخراجات سنویه اعتباريله ممالك عثمانیه لیمانلرينك برنجیسی وجهانده بولنان لیمانلرك اك مهملردن اولان استانبولده دنیانك اك مكمل لیمانلری درجه سنده بر لیانك كافه مصارفی تأمینه كافی واردات استحصالی قابل اولمقله ، جداً مكمل بر لیمان انشاسی ممكناندن ایكن ۱۳۰۶ سنه سنده شرائط خفیفه ايله استانبول جهتندن سرکه جی اسكله سندن اعتباراً اون قبانى كوپرینه ، غلطه جهتندن ده طوبخانه میداندن اعتباراً عزب قپوسنه قدر خلیج درسعادت جانبه ریختیملر و بونلرك اوزرنده دوق و آتیره بولر انشاسی امتیازی فرانسه دولتی تبعه سندن سواحل عثمانیه فنارلری صاحب امتیازی میشل پاشا نامنده بر ذاته ویرلمشدر . بو ذات امتیاز مذكوری قوه دن فعله كتیرمك اوزره ۱۳۰۸ تاریخنده فرانسه سرمایه داراندن

موسو او باره وکاسکی ایله مشترکاً بر عثمانلی آنونیم شرکتی تشکیل و صاحب امتیاز فرمانی موجبجه حار اولدینی حقوق و تعهداتی بو شرکت دور ایله مشدر . شرکتک سرمایه سی کافه امثالده اولدینی وجه ایله اجنیلر طرفدن ویرلشدر .

شرکت مذکوره آذربمدت صکره ریختملرک انشاسنه مباشرت ایله مش ایسه ده غلطه جهتده کی قسم انشآت ختامه ایرمک اوزره بولندینی هنکامده چوکیدیکندن یکیدن انشاسنه مجبوریت حاصل اولوب بوصورته شرکت سرمایه سنک همان ثانی هدر اولدیفندن وین الجسرین انشاسی احکام مقاوله دن اولان ریختملرک مصارفی یک عظیم بر مقداره بالغ اوله جنی مهندس لرک وبوقسمک ابتدا مأسول اولدینی قدر واردات تأمین ایده میه چکی شرکت زمامدارانک تدقیقاتی نتیجه سنده آکلاشیله جفندن شرکت ، جسرین بینته تصادق ایدن اقسامی انشا ایله مامک و مقاوله نک بوبندینی فسخ ایتدیرمک زیاده سیله چالیشدینی حالده بعضلرک غیرت و همیله تماماً نائل مرام اوله مامش ایسه ده بوقسملرک انشاسنی برمدت غیر معینه ایله تأخیر ایچون مساعده آلفه موفق اولشدر . الیوم انشآتی اکال اولنان اقسام ، شهر مزک احتیاجانه کلیاً غیر کافی و خصوصیه آلات و ادوات تحمیلیه و اخراجیه اعتباریله یک ناقص بر حالده بولنقه در .

بو شرکتک ترجمه احوالی غرائب ایله مالیدر . انشآت ختام بولدقن صکره حکومت بعض اسباب غریبه یه مبنی دکزدن املا اولنوب شرکتک مالی اولان عرصه لرک فروختی برقچ سنه لر منع ایله مش وبالا خره ینه عینی اسابدن طولانی حقوق امتیازییه یی و انشا اولنان ریختملری صتون آلفه قیام ایتشدر . احوال مالی سی یک بوزوق اولان شرکت ، بوتکلیفی غنیمت عد ایده رک اون آلتی ، اونیدی میلیون فرائق قیمتده اولان ریختملر

ودوق و آنتره پوئر ایچون قرق درت میلیون فرانق کبی فاحش بر بدل طلب و بوطابی قبول ایتدیره یئک ایچون بر طرفدن تفصیلاً موجب کلال اوله جق انواع حیل و دسائسه مراجعت و دکزدن املا ایله دیکی محللارک سندات ویرلما سندن دولایی حکومتی پروتستو ایله عظیم بر ضرر و زیان دعواسنه قیام ایله مش و دیگر طرفدن سرماییه سی اعتباریله منسوب بولندی بی حکومتک مداخله سنی جلب و دعوت ایتمشدر . بو صورتله بر شکل سیاسی به کیرن بومشله ، مذاکرات دورادوردن صکره شرکت درت بش سنه اول سندات مطلوبه نک ویرلمسی و بونلرک تأخیر اعطاسندن طولایی بر مقدار تضمینات اعطاسی ایله حل و فصل اولمشدر . لکن شرکتک مقصد اصلیمی اولان معامله فروخته ینه عین ذواتک غیرت و همتی سایه سنده موفقیتله نتیجه لشمشدر .

ازمیر شهرینک پک مساعد اولان مه ساسنده احوال حاضره قیهیه موافق ریختملرک انشاسی و بونلرک اوزرنده دوق و آنتره پوئر احداثی امتیازی ۱۲۸۴ سنه هجریه سنده خزینه خاصیه ویرلمشدی . خزینه مشارالیه بو انشا آتک اجراسی ایچون موسیو الی دوسو نامنده بر ذات ایله عقد مقاوله ایله مشدر . بو مقاوله نامه ۱۳۰۸ سنه سنده تجارت و نافعده نظارتیله موسیو الیه موسیو دوسونک و کیلی موسیو الی کفره یئنده تعاطی اولسان دیگر بر مقاوله نامه ایله تبدلات کلیهیه اوغرامش و مدت امتیازی قرق سندها تمید ایدلشمشدر . الیوم ازمیر ریختملری فرانسز سرماییه سیله تشکل ایدن بر شرکت النده بولتمقده و هر نه قدر تکملات کافیهی حائر دکل ایسه ده شهرک معاملات تجاریه سنی مهما ممکن تسهیل ایتمکده در .

سلانیک لیماننک امتیازی ده خزینه خاصیه عائددر . خزینه مشارالیه بو امتیازی دخی قوودن فعله کتیرمک اوزره فرانسز سرماییه دارنی ایله عقد مقاوله ایله مشدر .

ساقز لیانی بعض شرائط ایله ساقزلی پانده لیدی افندی وایتالیا تبعه سندن و شهر مز بانکر لرندن موسیو الیاسقویه ویرلمشدر . بو ذاتلر بو امتیازی آلتی میلیون فرانق سرمایه ایله دیگر آنونیم بر شرکت دور ایله مشدر . لیان اوافق ایسه ده جزیره نك احتیاجاته کافی دینه جك درجه ده وسعتی حازدر .

بیروت لیانی امتیازی ۱۳۰۷ تاریخده بیروت و شام ، شام و حوران بخارلی تراموای و شخندوفرلر صاحب امتیازی یوسف مطران نامنده برذاته ویرلمشدر . موسی الیه حقوق امتیازیه سنی فرانسر سرمایه سی و عثمانلی بانک سی دلائی ایله تشکیل ایله دیکی عثمانلی آنونیم شرکت دور ایله مشدر . لیان بو شرکت طرفندن انشا اولمشدر . ریختملر ، دوق و مغازملر کنیش و مکمل دکسه ده بیروت ولایتك ، جبل لبنان سنجاغیله سوریه نك اخراجات و ادخالاتی تسهیل ایله مشدر .

بیروت ، شام و حوران تراموای و شخندوفرلرینی آلان شرکت ایله بیروت لیان شرکتی دولت ایچون دائمی برغانه در . شامدن یافیه قدر انشا اولنان طار خطلی شخندوفر ۱۹۰۴ سنه سنده پك آغیر شرائط ایله یافه دن اعتباراً کنیش خطلی اوله رق حلبه قدر تمید اولمشدر . حلبدن اسکندرونه قدر بر شخندوفر واسکندرونه بر لیان انشا اولندیغدن بیروت لیانی ، شمدیلك حلبك ده مخرجی در . حلب محصولاتك اوج یوز کیلو مترو دن فضله بر مسافه ده اولان بیروت لیانه شخندوفر ك بر قسمی کنیش ، دیگر قسمی طار اولسندن طولانی ایکی دفعه واغونلر یوكله دیلوب پوشادلق شرطیله نقلدن حلب تجاری و اهالیسی پك زیاده متضرر اولمده در .

حیدر پاشا لیانی امتیازی عثمانلی آناتولی شخندوفر شرکتی ویرلمشدر .

شرکت بولمانی بر بدل مقنن ایله برمهده انشا ایتدیر مشدر . ولیمان آناطولی
شد و فرلری واسطه سیله نقل اولنان آناطولی محصولاتنک کمیره احمالی
و خارجدن کلوب آناطولی به سوق اولنان اشیای تجاریه نك کیلردن اخراجی
تسپیل ایله مشدر . آلات و ادوات تحمیلیه اعتباریله بولیمان عثمانلی لیمانلرنک
اک مکمل واک زنگینی عد اولنسه سزادر .

بو شرکتلرک جبات ایله جکی رسوم مختلفه ، شرطنامه یه مربوط
بر تعرفه ایله تعیین اولنور . شرکتلرک حین تأسیسنده سرمایه اصلیه حکومتله
شرکت بیتده قرارلشدیر یایر . بوسرمایه نك یوزده قاج اعتباریله تزید
اوله بیله جکی مقاوله نامه ده ذکر اولنور .

سرمایه نك یکدن حصه سنداتی و یا تحویلات احدائی صورتیله تزیدی
بهمه حال حکومتدن مأذونیت آلفه متوقفدر . انشا آتک ختامنده نافع نظر اتی
طرفندن اعزام اولنان بر هیئت فنیه طرفندن معاینه سنک اجراسیله مقاوله نامه
و شرطنامه یه موافق کورلدیکی تقدیرده قبولی احکام مقاوله اقتضاسندندر .
لیمانک اداره سی شرکتک مجلس اداره سنه مودوعدر . بومجلس اداره
حصه داران مجلس عمومی طرفندن منتخب و بوکا قارشی مسؤلدر .
حصه دارانک اجتماع سنویسنده حکومت طرفندن بر قومیسر حاضر بولونور .
شو تفصیلاتدن آکلاشلدینی وجه ایله مملکتزده لیمانلر نه فرانسه ده
اولدینی کبی حکومت طرفندن ، نه ده آلمانیا و هوللانده ده کورلدیکی وجه
ایله شهرلر طرفندن انشا و اداره اولنور . آنحق طوغریدن طوغرییه
حکومت مرکزیه طرفندن بر عثمانلی آنونیم شرکی تشکیل و حقوق امتیازیه لری
بو شرکته دور اولنق شرطیله طالب اولانلره تودیع و احاله اولنوب
علاقه دار اولان ولایت و شهرک هیچ بوجهله مداخله سنه مساعدده ایدلیور .
شو حالده دولتمزده لیمان اداره سی نه فرانسه ده ، نه ده انکلتزه و هوللانده

و آلمانیه، حتی ایتالیا و اسپانیاده جاری اولان اصولره تابعدر. حکومت بالذات لیمانلری انشا و اداره ایله یورسدهد. علاقه دارانك ده مداخله سنی قبول ایتمیوب شرائط امتیازیه یی کندیسى تعیین و شرائط اداره نك ایفاسنى دوغریدن دوغرییه مراقبه ایله یور. علاقه دار اولان ولایت و شهرك نه مجلس عمومی و بلدیسى نه ده محلی تجاران و تجارت اوطه لری بوبابده ذره قدر برحق مداخله و تفتیشه مالک بولنور.

بواصولك مضرتی فزائسه کبی اداره سی از هر جهت مکمل و مضبوط بر مملکتده رونما اوله رق بر مرتبه تبدیله مجبوریته حاصل اولش و بوده کافی کورلیه رك علاقه دارانك حق مداخله و تفتیشنك برقات دها توسیعی عمومیتله طلب ایدلمکده بولنش اولدییی حالده مملکتزده بودرجه مفرط بر اصول مرکزیت ابقاسنك جائز اوله میه جنی آشکاردر. سواحل عثمانیه ده دوغریدن دوغرییه حکومت طرفدن انشا و اداره اولسان یکانه لیان حجاز خطنك مبدأ ساحلیسی اولان حیفاسکله سیدر. بواسکله ساحله اوفوق بر ریختمدن، دکره طوغری چیقمش براسکله دن عبارت اولدیقندن پك ده لیان اطلاقه سزا دکدر. مع هذه اولدقجه جسم مراکب بحریه نك یناشمنه مساعد و عملیات احمالیه و اخراجیه ایچون مهمما ممکن کافی آلات و ادوات فیه ایله مجهز اولدیقندن شهرك احتیاجاتی بر درجه یه قدر تأمین ایله مشدر.

سواحل عثمانیه پك واسع و ممالک عثمانیه مختلف منطقه لره منقسم اولدیقندن دها پك چوق لیمانلر تأسیسی لزومی درکاردر. از جمله سیواس و جوار ولایتلرک اخراجاتی تسهیل ایچون صامسون و قسطنونی نك بالخاصه کراسته اخراجاتی ایچون تیره بولی ده بر لیان انشاسنه زیاده سیله احتیاج واردر. دده اغاج ده لیان انشاسنه پك الویریشلی بر مرسا موجود

ایسه ده مدخلی آچیق و شدائد هوا ئیه معروض اولدیغندن بوراده لیمان انشایسه ضرورت مبرمه واردر . دده اغاج ده کافه شرائط فیه حاضر نی حائر بر لیمان انشایی حالده پک مهم فوائد و منافع استحصال اوله جنی ، احتیاجات و شرائط اقتصادی مملکته وقوفی اولانلر نزدنده متفقدر .

اسکندرون لیمانی ده پک طبیعی مرسالر جمله سندندر . حلب کی واسع و منبت برولاتک اک طبیعی ، اک موافق لیمانی اولان اسکندرونده مکمل بر لیمان و بورادن حلبه قدر بر شخندوفر انشا اولنورسه بوولاتک پک سرعتله کسب عمران روت ایله جکی شه سزدر .

هرسنه یوز بیکلرجه حجاجک کذرکاهی اولان جده و عین قطعه جسیه سنک یکانه اسکلسی بولان حدیده ده هنوز بر لیمان اولماسی پک زیاده شایان اسفدر .

جده نك اك مكمل بر لیمانی اداره یه کافی واردات تأمین ایده جکی آشکاردر . حدیده ده ایسه اشیای تجاریه نك مرا کب صغیره محلیه ایله و یوجیلرک ده انسان صرتمده نقل اولدینی دوشونیلورسه برکون فوت ایلملر کسزین بورالده بر لیمان انشایی اسبابنه تشبک لزومی آکلاشیلیر . بر مملکت خلقی ضرورت و سفاالتدن قورتیلوب کسب سعه و رفاه ایله مدجکه ترقی ایله میه جکی و شرائط حاضره اجتماعیه کوره ثروت ایله ترقیدن محروم بر خلقک میدان مبارزه مللده دائماً مغلوب و مقهور اوله جنی نظر دفته آلیر و زمانزده استحصال ثروت اسبابندن باشلیجه سنک تجارت بحریه اولوب بونک تأمین و تسهیلی ایسه باخصوص مملکت مز کی سواحل مدیده مالک بردولتمه باشند باشه مکمل لیمانلر احداثه منوط و معلق اولدینی دوشونیلورسه اداره جدیده ارکانک بوقضیه نه درجه اعتنا و دقت ایله مارینک مقتضی اوله جنی تعین ایدر .

مع هذا اداره حكومت نه شكل و طرزده اولورسه اولسون ، برملتك
هرشيك، هراحتياجك تاميني حكومتدن بگله مسي غفلت وعدم قابليتدن
ايلروكلوب اركان حكومت ايسه ملندن خارج وافرادنن بولندقلى
هيئت اجتماعيه نك نواقص وخطيئتندن منزله و مبرى اولملرى ممكن ومتصور
اولديقندن بر ملتك تامين احتياجات ، استكمال اسباب ترقى وكمال ايجون
اول امرده افرادينك قوه تشبثيه وخلق فعالانه سنه و آندن صكره اركان
حكومتك غيرت و فعاليتنه كووه نمى لازمدر . بو جهته خلقمرك
احتياجى تقدير واستحصال ايدءجكي وسائطه بالذات تشبث ايتسى وبعد
حكومته ترتب ايدن وظيفه يي بحق وتماميله ايفا ايتديرمك اسبابنه توسل
ايلاه مسي لابلدر .

شورای دولت اعضاستندن

احمد مختار